

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslaget tillfälligt höjt tak för rotavdraget

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås att taket för rotavdraget tillfälligt ska höjas och att det tillfälligt ska införas separata tak för rot- respektive rutavdraget.

Under beskattningsåret 2024 bör taket vara 75 000 kronor per person för rotavdraget och 75 000 kronor per person för rutavdraget. Fram till den 30 juni 2024 bör dock högst 50 000 kronor få användas för rotavdrag och högst 75 000 kronor sammanlagt för rot- och rutavdrag. Bestämmelserna får tillämpas på hushållsarbete som har betalats, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits och hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration under beskattningsåret 2024.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och upphöra att gälla vid utgången av december 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Rutavdraget trädde i kraft den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget som gäller från och med den 8 december 2008. Syftet med rot- och rutavdragen är bland annat att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva till tjänster som säljs på marknaden. Rutavdrag lämnas för hushållsarbete som ofta utförs av hushållen själva och som i de flesta fall utförs i bostaden, däribland städning och tvättning (rutarbete). Rotavdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder (rotarbete). Rot- respektive rutavdraget ges genom skattereduktion. Underlaget för skattereduktionen är arbetskostnaden, inklusive mervärdesskatt. Kostnader för material, utrustning och resor ingår inte. Den sammanlagda skattereduktionen för rot- och rutarbete får uppgå till högst 75 000 kronor per person och år, varav högst 50 000 kronor får avse rotarbete. De materiella reglerna finns i 67 kap. 11–19 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), medan förfarandet regleras i bl.a. lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

Förslaget syftar till att temporärt främja sysselsättningen i byggsektorn under lågkonjunkturen i svensk ekonomi genom att efterfrågan på rotarbete till följd av förslaget uppskattas öka under en period då efterfrågan på övriga bygg- och anläggningsarbeten bedöms minska. Ett tillfälligt höjt takbelopp för rotavdrag innebär att förändring sker inom ett redan befintligt system. För att förslaget inte ska få negativa konsekvenser för sysselsättningen i övriga ekonomin, föreslås även att rot- respektive rutavdraget bör ha separata tak. Företagen kan indirekt påverkas efter den tillfälliga höjningen av taket. Genom att fler fysiska personer få incitament att nyttja rot- och rutavdrag i högre utsträckning kan förslaget leda till att de i högre utsträckning kan behålla anställda och deras kompetens under 2024. Vid ett framtida bättre ekonomiskt läge och ökade bygginvesteringar så kan företagen sedan snabbare påbörja nya projekt.

I konsekvensutredningen står bakgrunden och syftet till förslaget tydligt beskrivet.

Regelrådet finner att beskrivningen bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

En alternativ lösning för att öka efterfrågan på rotarbete är att i stället eller samtidigt öka subventionsgraden, som i dag är 30 procent av arbetskostnaden. En ökad subventionsgrad bedöms påverka även de som med nuvarande regler inte är begränsade av takbeloppet för skattereduktionen. Efterfrågan på rotarbete skulle därmed öka mer med en höjd subventionsgrad än med ett tillfälligt höjt takbelopp. En ökad subventionsgrad bedöms dock vara en mindre träffsäker åtgärd. Det beror på att även redan inplanerade rotarbeten 2024 skulle få en högre subventionsgrad vilket ökar kostnaden för och minskar effektiviteten av reformen. En ökad subventionsgrad skulle också kunna leda till att personer väntar med att köpa rotarbete till den dag den högre subventionsgraden gäller. Ett höjt takbelopp påverkar inte redan planerade rotarbeten 2024. De minskade skatteintäkter som förslaget bedöms leda till avser endast nytillkommande rot- eller rutarbete eller sådant arbete som tidigare läggs från år efter 2024. Om förslaget inte genomförs skulle möjligheten att köpa rot- eller rutarbete inte förändras till nästa år uppger förslagsställaren. Regelrådet förstår detta som att förslagsställaren menar att om förslaget inte genomförs kommer ingen stimulans för utförare av rot- och rutarbeten att ske.

Regelrådet vill framföra följande. Förslagsställaren har beskrivit såväl en alternativ lösning som effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Regelrådet anser att förslagsställaren gärna hade fått utveckla resonemanget om alternativa lösningar ytterligare samt i högre grad beskriva hur en alternativ lösning skulle påverka marknaden för byggtjänster, vilka effekter som väntas uppträda och även beskriva varför det är sannolikt.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är godtagbar. Och att beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslaget berör svensk lagstiftning genom ändringar i lagar såsom Inkomstskattelagen (1999:1229) skattereduktion för hushållsarbete, lag (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, skatteförfarandelagen (2011:1244).

Regelrådet finner inga uppgifter om huruvida förslagsställaren anser att förslaget är i överensstämmelse med EU-rätten. Frånvaron av resonemang om EU-rätt tolkar Regelrådet

som att förslagsställaren menar att förslaget enbart berörs av svensk rätt. Regelrådet finner inte någon anledning att ifrågasätta detta.

Därmed finner Regelrådet beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren uppger att förslagets syfte är att främja sysselsättningen i byggsektorn under den pågående lågkonjunkturen. Förslagsställaren uppger att det är angeläget att de nya bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 juli 2024.

Lagändringarna är en tillfällig konjunkturåtgärd under 2024 och bestämmelserna bör därför upphöra att gälla vid utgången av december 2024.

Förslaget kan medföra en ökad belastning på skatteupplysningen uppger förslagsställaren. Några särskilda informationsinsatser bedöms inte behövas.

Regelrådet finner att förslagsställaren beskrivit skälen till och konsekvenserna av att förslaget behöver genomföras så snart som möjligt. Att effekterna kan gälla retroaktivt innebär att man om förslaget genomförs snabbt kan sätta åtgärder i verket för att gynna sektorn för bygg- och hushållsnära tjänster.

Några särskilda informationsinsatser bedömer inte förslagsställaren som nödvändiga, utan ser följdfrågor på förslaget från fysiska personer som en uppgift för skatteupplysningen.

Regelrådet bedömer att beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt är godtagbar.

Regelrådet bedömer att beskrivningen av särskilda informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

År 2022 utfördes tjänster som gav rätt till rotavdrag av drygt 60 000 olika företag. Två tredjedelar av utförarna var aktiebolag, medan den resterande tredjedelen främst utgjordes av enskilda näringsidkare. De arbeten som utförts av aktiebolag var i genomsnitt större och aktiebolagens andel av de totala preliminära rotavdragen uppgår till nästan 90 procent. Det är främst mindre företag som utför rotarbete. En tredjedel av utförarna har inga anställda vilket främst avser de enskilda näringsidkarna. En tredjedel av utförarna har mellan 1 och 4 anställda. Endast en liten andel av utförarna är företag med mer än 50 anställda. Förslaget om ett tillfälligt höjt takbelopp för rotarbete bedöms öka konsumtionen av rotarbete vilket kommer gynna företag som redan i dag utför sådant arbete. Det saknas samlad statistik över vilka företag som utför rotarbete för sådana belopp att en enskild kund når det nuvarande takbeloppet för rotavdrag. Även företag som utför rutarbete påverkas av förslaget. Separata tak för rot- och rutavdrag gör att fler personer har möjlighet att konsumera mer rutarbete. Av de drygt 26 000 utförare som utförde tjänster som gav rätt till rutavdrag var ca 11 000 enskilda näringsidkare, ca 1 000 privatpersoner och resterande i huvudsak aktiebolag. Även bland utförare av rutarbete dominerar små företag med inga eller mindre än 5 anställda.

En beskrivning av företagens storlek och antal har beskrivits av förslagsställaren. Företagens branschindelning har beskrivits genom att det är utförare av rot och rutarbeten som påverkas av förslaget.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit storlek, antal och bransch godtagbart.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren uppger att förslaget kan komma att påverka företagens administrativa börda eftersom det är tillfälliga regler som införs. Påverkan bedöms dock bli marginell eftersom det redan i dag finns årliga takbelopp som företagens kunder måste förhålla sig till.

Regelrådet hade gärna sett en tydligare beskrivning av om och i så fall hur administrationen för företagen förändras och vilka kostnader det medför.

Regelrådet finner att beskrivningen av administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren har inte beskrivit kostnader av förslaget som påverkar företagen och dess verksamheter. Detta tolkar Regelrådet som att eftersom förslaget utgör en stimulans för byggbranschen finns ingen möjlighet att beskriva detta. Snarare gäller det omvända. Att sannolikt kommer företagens sysselsättning och därmed antagligen även lönsamheten att öka.

Regelrådet finner att eftersom förslaget är en stimulans finns inte kostnader beskrivna. Kostnader skulle kunna uppstå även till följd av ett förslag som utgör en stimulans. Av sammanhanget tolkar Regelrådet det som att inga kostnader förekommer för företagen då förslagsställaren utelämnat detta resonemang, vilket Regelrådet har förståelse för.

Regelrådet finner att beskrivningen av påverkan på företags andra kostnader och verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren för ett resonemang om att i dagsläget utförs rot- och rutarbete främst av små företag. Till följd av detta förhållande anser förslagsställaren att det är mest sannolikt att även den ökade efterfrågan på rot- och ruttjänster som uppstår till följd av förslaget kommer att gynna små företag.

Regelrådet anser att förslagsställaren genom sin beskrivning har redogjort för hur framtida konkurrensförhållanden sannolikt påverkas då små företag förmodligen kommer att få effekter på sysselsättning av förslaget. Av detta kan antas att större företag då skulle få en komparativ nackdel genom att de i samma utsträckning inte levererar rot- och ruttjänster.

Regelrådet finner att det hade varit önskvärt att förslagsställaren skulle ha utvecklat, motiverat och problematiserat kring frågor om konkurrens för att få erhålla en bättre förståelse av förslagsställarens resonemang.

Regelrådet finner att beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren bedömer att om efterfrågan till följd av förslaget ökar finns en möjlighet att detta blir lönedrivande.

Förslagsställaren skriver också att en nuvarande lågkonjunktur och minskad ekonomisk aktivitet i byggsektorn 2024 snarare tyder på att en förstärkning av rotavdraget leder till tillfälligt ökad sysselsättning i branschen snarare än ökade löneanspråk.

Regelrådet finner att förslagsställaren resonerat om en påverkan på företagen genom löneökningar för personal till följd av förslaget. Förslagsställaren finner dock att i den ekonomiska konjunktur som nu gäller för bygg- och anläggningsbranschen finns liten anledning att tro att detta scenario utfaller. Utöver detta nämner inte förslagsställaren att regleringen skulle påverka företagen i annat avseende.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Av konsekvensutredningen framgår att det främst är mindre företag som utför rotarbete. En tredjedel av utförarna har inga anställda vilket främst avser de enskilda näringsidkarna. En tredjedel av utförarna har mellan 1 och 4 anställda. Endast en liten andel av utförarna är företag med mer än 50 anställda. Förslaget om ett tillfälligt höjt takbelopp för rotarbete bedöms öka konsumtionen av rotarbete vilket kommer gynna företag som redan i dag utför sådant arbete. Då det är relativt många, små företag som utför rotarbete kan små företag komma att gynnas relativt stora företag i hela ekonomin. Om små företag som utför rotarbete gynnas jämfört med stora företag inom samma bransch är svårt att avgöra. Det saknas samlad statistik över vilka företag som utför rotarbete för sådana belopp att en enskild kund når det nuvarande takbeloppet för rotavdrag. Även företag som utför rutarbete påverkas av förslaget. Även bland utförare av rutarbete dominerar små företag med inga eller mindre än 5 anställda.

Förslagsställaren har beskrivit vilka företag som drar nytta av förslaget och att detta främst utgörs av små företag. Statistik på området finns inte tillgänglig uppges i konsekvensutredningen. Regelrådet finner att utifrån den information som ändå är tillgänglig för området har förslagsställaren beskrivit och resonerat utifrån hur små företag sannolikt kommer att påverkas av förslaget.

Regelrådet bedömer att eftersom förslaget är främjande för små företag har särskild hänsyn till små företag tagits.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskild hänsyn till små företag är godtagbar.

Samman tagen bedömning

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit de stimulanser som förslaget innebär för branscher som påverkas av rot- och rutavdrag samt har beskrivit konsekvenserna av förslaget så långt som är möjligt med tillgänglig statistik för området.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträdet den 10 januari 2024

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande